

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 51.534/1
VAN 14 JUNI 2012

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

DE RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, eerste kamer, op 13 juni 2012 door de Voorzitter van het Vlaams Parlement verzocht hem, binnen een termijn van vijf werkdagen, van advies te dienen over amendementen op het ontwerp van decreet ‘houdende wijziging van het tarief op het recht op verdelingen en gelijkstaande overdrachten’ (*Parl.St.* Vl.Parl. 2011-12, nr. 1529/1), heeft het volgende advies gegeven:

1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd “door het feit dat deze amendementen en het ontwerp van decreet (...) een belangrijk element in de uitvoering van de eerste en de tweede aanpassing van de begroting voor het begrotingsjaar 2012 van de Vlaamse Gemeenschap [vormen]. Wijzigingen aan de regeling van het verdelingsrecht hebben ontegensprekelijk ook een gevolg op de middelen in de begroting en de begrotingsaanpassing.

Aangezien (...) het ontwerp van decreet na adviesverlening nog besproken en gestemd moet worden in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting en de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement, de Vlaamse Regering het decreet moet bekrachtigen en afkondigen, waarna het ten slotte in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd moet worden, en de gevolgen ervan op de uitvoering van de begroting, wordt beroep gedaan op hoogdringendheid.”

*

2. Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, heeft de afdeling Wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN DE AMENDEMENTEN

3. De amendementen nrs. 1, 2 en 3 strekken ertoe artikel 109 van het Wetboek van registratie-, hypotheek- en griffierechten (hierna: het Wetboek) zo te wijzigen dat indien het gaat om de verdeling van goederen bedoeld in artikel 109, 1° respectievelijk 2°, van het Wetboek onder ex-echtgenoten binnen het jaar na de echtscheiding, het tarief op 0 t.h. wordt gebracht. De amendementen nrs. 1 en 3 beogen daarenboven het thans geldende basistarief op 1 t.h. te houden.

4. Amendement nr. 4 beoogt het artikel in verband met de inwerkingtreding te schrappen en komt aldus tegemoet aan opmerking 6 uit advies 51.019/1 van 6 maart 2012.²

¹ Aangezien het om amendementen bij een ontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² *Parl.St.* VI.Parl. 2011-12, nr. 1529/1, 14.

5. Amendement nr. 6 vervangt artikel 109 van het Wetboek in die zin dat het tarief 0 t.h. bedraagt ingeval de onroerende goederen waarvan sprake in 1° en 2° van paragraaf 1 worden verdeeld onder “echtgescheidenen”, wettelijk samenwonenden of gedurende een jaar feitelijk samenwonenden, die hun samenwoning hebben beëindigd.³ Dit amendement beoogt daarenboven het thans geldende basistarief op 1 t.h. te houden. De voorwaarde dat het moet gaan om een verdeling binnen het jaar, komt in het amendement niet voor.

VORMVEREISTEN

6. Zoals is opgemerkt in het advies bij het ontwerp van decreet,⁴ moet de overlegprocedure met betrekking tot de technische uitvoerbaarheid worden nagekomen.⁵

ONDERZOEK VAN DE AMEDEMEMENTEN

Algemene opmerking

7. In de verschillende amendementen worden bepaalde categorieën van belastingplichtigen onderscheiden, en verschillend behandeld.

Zoals bekend geldt het gelijkheids- en niet-discriminatiebeginsel ook in belastingzaken. Artikel 172 van de Grondwet bevestigt de toepasselijkheid van de grondwettelijke regels van gelijkheid en van niet-discriminatie (artikelen 10 en 11 van de Grondwet) in fiscale aangelegenheden. Deze bepaling is immers een precisering of een bijzondere toepassing van het in artikel 10 van de Grondwet geformuleerde algemene gelijkheidsbeginsel.

Volgens de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof is een verschil in behandeling slechts verenigbaar met de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie, wanneer dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld, rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betrokken maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer er geen

³ De Raad van State, afdeling Wetgeving, leest het amendement zo dat de woorden “die hun samenwoning hebben beëindigd” op elk van de drie genoemde categorieën (echtgescheidenen; wettelijk samenwonenden; gedurende een jaar feitelijk samenwonenden) slaan.

⁴ Adv.RvS 51.019/1 van 6 maart 2012, *Parl.St.* VI.Parl. 2011-12, nr. 1529/1, p. 13-14, nr. 5.

⁵ Zie inzonderheid artikel 11 van het samenwerkingsakkoord van 7 december 2001.

redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

Voor het verschillend behandelen van bepaalde categorieën in de voorgestelde bepalingen, dient dan ook telkens een deugdelijke verantwoording voorhanden te zijn. Het verdient aanbeveling om die verantwoording te expliciteren in de loop van de parlementaire behandeling.

Het zal echter aan het Grondwettelijk Hof toekomen om zich in voorkomend geval uit te spreken over de deugdelijkheid van de gegeven verantwoording.

Amendementen nrs. 1, 2, 3 en 6

8. Voor zover de amendementen nrs. 1, 3 en 6 beogen het recht op verdelingen op 1 t.h. te houden, gaat het om het uitoefenen van een discretionaire bevoegdheid, waarover de decreetgever dient te oordelen. Het staat niet aan de Raad van State, afdeling Wetgeving, om zich over de opportuniteit van de keuze uit te spreken.

9. Voor het overige hebben de amendementen nrs. 1 tot 3 dezelfde strekking, nl. een nultarief invoeren voor verdelingen ten gevolge van een echtscheiding. Aldus wordt een onderscheiden tarief gehanteerd naargelang het gaat om verdelingen in het algemeen of om verdelingen ten gevolge van een echtscheiding. Er zal moeten worden verduidelijkt waarom gewezen wettelijk of feitelijk samenwonenden, die zich op het eerste gezicht in een vergelijkbare situatie bevinden als de categorie van de ex-echtgenoten, toch verschillend worden behandeld. Een dergelijke verantwoording is niet terug te vinden in de verantwoording bij de verschillende amendementen.

10. Amendement nr. 6 behandelt echtgescheidenen, wettelijk samenwonenden of gedurende een jaar feitelijk samenwonenden, die hun samenwoning hebben beëindigd, wél op voet van gelijkheid wat het belastingtarief betreft.

Wel zal een verantwoording geboden moeten kunnen worden voor de voorwaarde dat feitelijk samenwonenden gedurende een jaar samengewoond moeten hebben, terwijl die voorwaarde niet wordt gesteld ten aanzien van wettelijk samenwonenden. In zijn advies 51.304/1 van 3 mei 2012 heeft de Raad van State, afdeling Wetgeving, aangegeven dat uit de vaststelling dat een wettelijk samenwoningsverband op een eenvoudige manier en zonder veel formaliteiten kan worden beëindigd (zie artikel 1476, § 2, van het Burgerlijk Wetboek), terwijl voor een echtscheiding een rechterlijke tussenkomst vereist is, argumenten kunnen worden geput om voor wettelijke samenwoning een minimumduur te bepalen.⁶ Er valt

⁶ *Parl.St.* VI.Parl. 2011-12, nr. 1529/6, 8.

echter niet in te zien waarom in dit geval die minimumduur niet eveneens wordt opgelegd voor een wettelijke samenwoning, die immers zonder veel formaliteiten beëindigd kan worden en op dit vlak in wezen dus niet veel verschilt van een feitelijke samenwoning.

Amendement nr. 4

11. Bij dit amendement zijn geen opmerkingen te maken.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT,	
	W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
Mevrouw	M. VERSCHRAEGHEN,	toegevoegd griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevrouw K. BAMS, eerste auditeur.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

M. VERSCHRAEGHEN

M. VAN DAMME